

Convenant

**Bondgenootschap
Laaggeletterdheid
regio Nijmegen**

2023-2027

1. Inleiding

In het verleden spraken we over laaggeletterden als we mensen bedoelden die moeite hadden met lezen en schrijven. Tegenwoordig gebruiken we steeds vaker de term ‘basisvaardigheden’ omdat we ons niet meer alleen richten op mensen die moeite hebben met lezen en schrijven, maar ook op mensen met niet goed ontwikkelde digitale vaardigheden en rekenvaardigheden.

In dit convenant gebruiken we de termen door elkaar, maar richten we ons op alle basisvaardigheden: lezen, schrijven, rekenen en omgaan met digitale apparaten zoals een computer, tablet of mobiele telefoon.

Mensen die laaggeletterd zijn kunnen wel lezen en schrijven, maar vinden het bijvoorbeeld lastig om formulieren in te vullen, een sollicitatiebrief te schrijven, met het openbaar vervoer te reizen of met de computer te werken.

Maar liefst 2,5 miljoen mensen in Nederland van 16 jaar en ouder hebben moeite met taal en digitale vaardigheden. Als je moeite hebt met lezen en schrijven of met het gebruik van internet, dan kan dat grote gevolgen hebben. Want als je informatie niet kunt vinden en niet goed begrijpt, is de kans groot dat je minder zelfredzaam, minder sociaal actief en minder gezond bent dan geletterde mensen.

Ondanks de aanpassing van de term behoudt het Bondgenootschap Laaggeletterdheid haar naam vanwege de herkenbaarheid.

2. Wat is het Bondgenootschap Laaggeletterdheid?

In de regio Rijk van Nijmegen is in 2014 het Bondgenootschap Laaggeletterdheid opgericht. Dit is een netwerkorganisatie die:

- bij (potentiële) bondgenoten actief bewustwording bevordert van het fenomeen basisvaardigheden/laaggeletterdheid;
- actief ondersteuning biedt voor bondgenoten om hun eigen communicatie richting klanten, cliënten, burgers, begrijpelijk te maken en te houden (b1-niveau) en er zorg voor draagt dat hun organisatie toegankelijk blijft;
- ondersteunt in het vinden, herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden.

Bondgenoten zijn zowel publieke als private partijen die de aanpak van laaggeletterdheid hoog in het vaandel hebben staan. Doelstelling van het bondgenootschap is om laaggeletterdheid in de regio Rijk van Nijmegen te bestrijden. Hoe gaan we dat aanpakken?

2a. Verminderen, voorkomen en rekening houden met laaggeletterdheid

We willen laaggeletterdheid *verminderen* door samen bekendheid te geven aan het probleem, helpen om laaggeletterden te vinden en laaggeletterden te helpen de weg te vinden naar een taalcursus. En door zorg te dragen voor voldoende formele én informele basiseducatie die toegankelijk en betaalbaar is.

We willen laaggeletterdheid *voorkomen* door taalplezier en het ontwikkelen van digitale vaardigheden bij kinderen en volwassenen te stimuleren.

We *houden rekening met* laaggeletterden door eenvoudig en begrijpelijk te communiceren als bondgenootschap, maar ook binnen de eigen organisaties.

2b. Toolkit laaggeletterdheid

Het bondgenootschap heeft een toolkit ter beschikking en wil deze verder ontwikkelen.

De toolkit bestaat uit:

1. Informatie en advies
2. Presentaties en trainingen
3. Stappenplannen en best practices
4. Communicatie- en promotiemateriaal (waaronder sociale media)
5. Toegang tot screeningsinstrumenten om laaggeletterden snel en eenvoudig te screenen
6. Lesmateriaal waarmee 1) docenten en 2) vrijwilligers cursisten kunnen begeleiden

3. Bondgenoten

De betrokkenheid van de bondgenoten bij taal en educatie is divers. Hun aanpak is daarom ook steeds anders. Wat de bondgenoten delen is dat zij zowel het maatschappelijk belang van hun inzet als het belang voor hun eigen organisatie erkennen.

Een bondgenoot binnen het *Bondgenootschap Laaggeletterdheid regio Nijmegen* is een betrouwbare partner. Bondgenoten staan voor samenwerking en zijn bereid om binnen hun eigen mogelijkheden en vanuit hun eigen verantwoordelijkheid taal- en digitale problemen aan te pakken. Vanwege deze diversiteit onderscheiden we binnen het bondgenootschap twee soorten deelnemers; reguliere bondgenoten en bondgenoten met een speciale opdracht.

3a. Reguliere Bondgenoten

Met de reguliere bondgenoten worden de volgende basisafspraken gemaakt:

- Zij leveren een bijdrage aan het netwerk door middel van kennisdeling, inspiratie en het werven van nieuwe bondgenoten;
- Ze maken eigen communicatie-materialen zoveel mogelijk eenvoudig en begrijpelijk (b1 niveau);
- Ze maken basisvaardigheden en laaggeletterdheid bespreekbaar binnen hun eigen organisatie;
- Medewerkers binnen de organisatie krijgen de mogelijkheid een training te volgen voor het herkennen en bespreekbaar maken van laaggeletterdheid bij cliënten/klanten of collega's.
- Kosten die voortkomen uit activiteiten en afspraken uit het convenant zijn voor eigen rekening van de Bondgenoten.

3b. Bondgenoten met een opdracht

Al het bovenstaande, plus:

- Sporen laaggeletterden actief op en verwijzen door naar een lees- en schrijfcursus;
- Organiseren tenminste één keer per jaar een activiteit waardoor het probleem basisvaardigheden/laaggeletterdheid bespreekbaar wordt gemaakt en/of lezen, schrijven en digitale vaardigheden wordt bevorderd, of leveren tenminste één keer per jaar een product op dat kan worden opgenomen in de toolkit van het bondgenootschap;
- Presenteren concrete activiteiten of resultaten voor de toolkit en/of de speciale opdracht bij de bijeenkomsten van het bondgenootschap.

4. Convenant 2023-2027

Met het ondertekenen van het convenant spreekt een organisatie uit samen te willen werken en een actieve bijdrage te willen leveren aan het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid en het versterken van basisvaardigheden. Het convenant geldt als basis voor de afspraken die worden gemaakt over de concrete aanpak van laaggeletterdheid. Het is aan de bondgenoot zelf om te bepalen of de speciale opdracht wordt aanvaard. De slagvaardigheid van het bondgenootschap en daarmee de aanpak van laaggeletterdheid in de Regio rijk van Nijmegen staat of valt met de bereidheid van voldoende bondgenoten die de speciale opdracht willen aanvaarden en de overige bondgenoten die willen ondersteunen bij de uitvoering van deze opdracht.

CONVENANT

Bondgenootschap Laaggeletterdheid Regio Nijmegen 2023-2027

In aanmerking nemende dat:

- I. lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden basisvoorwaarden zijn voor elk individu om te kunnen functioneren in de samenleving en op de arbeidsmarkt, om goed en adequaat te kunnen (en durven) participeren en om zichzelf te kunnen ontwikkelen;
- II. een geletterde en digitaal vaardige beroepsbevolking essentieel is voor een goed functionerende economie, die voldoende kan concurreren en in kan spelen op toekomstige ontwikkelingen;
- III. taalachterstanden in het voorschoolse, primair en voortgezet onderwijs kunnen worden teruggedrongen door de verbetering van basisvaardigheden van ouders/opvoeders.

Overwegende dat ondertekenende partijen in de regio Nijmegen laaggeletterdheid willen bestrijden en voorkomen, dat zij basisvaardigheden willen bevorderen en dat zij daarvoor de volgende acties uitvoeren:

Het leveren van een bijdrage aan het netwerk door middel van kennisdeling en inspiratie volgens de acties van paragraaf 3.

Zijn ondertekende partijen het volgende overeengekomen:

1. De missie: het Bondgenootschap Laaggeletterdheid regio Nijmegen bestaat uit publieke en private partijen. Vier jaar lang zal dit bondgenootschap er alles aan doen om laaggeletterdheid te voorkomen en te verminderen en de ontwikkeling van basisvaardigheden te bevorderen. De publieke en private partijen in het bondgenootschap zorgen voor structurele borging van de aanpak van laaggeletterdheid.
2. De visie: lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden zijn basisvoorwaarden om te kunnen functioneren in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Iedereen heeft deze nodig om zich persoonlijk te ontwikkelen en om mee te doen in de Nederlandse samenleving en op de arbeidsmarkt.
3. Doelstelling is om laaggeletterdheid in de regio Nijmegen te voorkomen en te bestrijden.
4. Gemeente Nijmegen vervult binnen het Bondgenootschap de voorzittersrol.
5. Om te komen tot een effectieve, structurele aanpak zullen de Bondgenoten met een speciale opdracht elkaar ondersteunen bij de invulling daarvan. Dit kan door het leveren van kennis en inspiratie en/of door het leveren van praktische ondersteuning in de vorm van menskracht of materialen.
6. Het Bondgenootschap zal tenminste twee maal per jaar bijeenkomen om themagericht te spreken over laaggeletterdheid en basisvaardigheden. Daarbij zullen de bondgenoten met een opdracht hun plannen bekend maken dan wel het resultaat van hun activiteit bespreken. Dit is ook het moment dat de overige bondgenoten hun ondersteuning kunnen aanbieden.
7. Het Bondgenootschap doet na afloop van het kalenderjaar verslag van de verrichte activiteiten en/of de opgeleverde producten aan elkaar. Daarbij wordt inzichtelijk gemaakt welke bondgenoten op welke manier hebben ondersteund. De voorzitter zet hiervoor een verzoek uit.
8. Na twee jaar komt er een evaluatie van het convenant.

Aldus overeengekomen op te

Partij

<naam>
<functie>

Partij

<naam>
<functie>

Partij

<naam>
<functie>

BIJLAGE: Opdrachtformulier

